

NOTAT

2. november 2012

/allvil/pemima

Skabelon for en kommunal mastepolitik

Sammen om en endnu bedre mobilinfrastruktur

Erhvervsstyrelsen ønsker at bidrage til, at rammerne for en forbedret mobildekning er på plads. Det sker med henblik på at sikre borgere og erhvervsliv de bedste muligheder for trådløs kommunikation både i form af mobiltelefoni og trådløst internet.

Allerede i dag har Danmark en af verdens bedste infrastrukturer for mobilkommunikation, men behovet for mere mobilitet i almindelighed og mere data i særdeleshed kræver en fortsat udbygning af den danske mobilinfrastruktur.

Det betyder i praksis, at der er et fortsat behov for at opsætte mobilmaster og mobilantenner på landet og i byer.

Formål med dette dokument

Denne skabelon skal tjene til inspiration og hjælpe med til at sikre, at kommunen kan informere ansøger om, hvilke rammer der gælder for ansøgning om opsætning af master og antenner (mastesager) i den pågældende kommune samt informere ansøger om, hvilke forventninger der stilles til deres ansøgning.

Skabelonen skal samtidig tjene til, at mobiloperatørerne bliver mere opmærksomme på de gældende rammer, så ansøgninger ikke sendes forgæves, og således at mobiloperatørerne inspireres til på et tidligt tidspunkt i deres overvejelser i nødvendigt omfang at involvere kommunerne.

Der er som udgangspunkt to parter involveret i en ansøgning om opsætning af master og antenner - ansøger (teleoperatør) og kommune.

I det omfang en mast eller antenne af kommunen foreslås placeret på privat grund, bliver den private lodsejer også part i sagen. I det tilfælde,

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus

Langelinie Allé 17

2100 København Ø

Tlf 35 29 10 00

Fax 35 46 60 01

CVR-nr. 10 15 08 17

erst@erst.dk

www.erst.dk

hvor en privat lodsejer ikke er velvilligt indstillet over for placeringen, kan det være en fordel i at søge at opnå en kompromisløsning, hvis kommunen er en aktiv medspiller i dialogen mellem den private lodsejer og ansøgeren.

Med udgangspunkt i at dialogen mellem ansøger og kommune skal sikre den bedste løsning for både borgere, erhvervsliv, ansøger og kommune er de omtalte emner i dette dokument ikke udtryk for en udtømmende oversigt over relevante forhold, der kan beskrives i en mastepolitik, ligesom lokale forhold kan bevirke, at enkelte punkter skal prioriteres højere end andre eller helt kan udelades af en mastepolitik.

Kommunikation mellem ansøger og byggemyndighed

En hjørnesten i den smidige proces for håndtering af mastesager er kommunikationen mellem ansøger og kommune.

Der er bred enighed om, at dialog er vejen frem til en øget forståelse af telebranchens og kommunernes til tider forskellige ønsker om placering, udformning og prioritering af antenner og master.

Kommunens rolle i sikringen af bedre mobildækning

Kommunerne har en selvstændig interesse i at sikre en god mobildækning i deres område.

En bedre mobildækning – både for så vidt angår taletelefoni og data – vil skabe en merværdi for borgere, turisme og erhvervsliv. En bedre mobildækning vil give større fleksibilitet i forhold til hjemmearbejde og under transport.

Samtidig vil en bedre mobildækning kunne være et element i forhold til at tiltrække nye virksomheder og fastholde eksisterende, der har behov for en bred og stabil telefoni- og dataforbindelse.

Endelig kan en bedre mobildækning være en fordel for kommunens egen opgavevaretagelse, fx i forbindelse med hjemmepleje.

En digital infrastruktur kan med fordel tænkes ind i kommunens planlægning i sammenhæng med andre planer for infrastruktur.

Inden udarbejdelsen af en mastepolitik

Hvis en kommune beslutter sig for at udarbejde en mastepolitik, er det vigtigt at gøre sig klart, hvad en sådan politik skal kunne.

- En mastepolitik kan fx angive nogle overordnede retningslinjer, som kommunen ønsker at administrere efter.
- Den kan også være et arbejdsredskab for kommunens sagsbehandlere og for de ansøgende teleselskaber.
- Derudover kan en mastepolitik være med til at klarlægge, i hvilke situationer der vil være behov for involvering af det politiske niveau i kommunen – med potentielt længere sagsbehandlingstid til følge samt evt. behov for, at ansøger i højere grad end ellers dokumenterer sin ansøgning og/eller hjælper sagsbehandleren på vej til en bedre forståelse af forskellige elementer af ansøgningen.

Behov for større kapacitet i mobilnettet

Stadig flere brugere benytter mobile enheder (mobiltelefoner, bærbare computere, tablets m.v.) til at kommunikere. Men mobile enheder benyttes ikke bare til traditionel taletelefoni. Udviklingen viser, at mængden af data, der bruges på mobile enheder, er stærkt stigende.

I den sammenhæng er det væsentligt at være opmærksom på, at der er forskel på behovet for dækning og behovet for kapacitet.

Selvom et givet område er dækket af en eller flere antennepositioner, kan der fortsat være behov for udbygning på grund af brugernes stigende behov for datatransmission. En anden grund kan være, at de eksisterende antenner ikke understøtter nyere teknologi.

Tilsvarende er placering af en antenne ikke ensbetydende med, at der ikke senere kan blive behov for udbygning på den pågældende antenneposition.

I forhold til udbygningsbehovet bør kommunen i øvrigt have for øje, at antenner på grund af radiobølgernes fysiske egenskaber og begrænsninger som udgangspunkt skal placeres dér, hvor brugerne befinder sig.

En mastepolitik er dynamisk

Det er vigtigt, at en mastepolitik jævnligt kan opdateres i forhold til den teknologiske udvikling, udbygningsbehovet samt planlægningen af mobilnetterne generelt.

Det er væsentligt, at mastepolitikken ikke bliver for absolut og dermed sætter (for) snævre grænser for alternative og måske samlet set bedre løsninger.

Et eksempel på dette kunne være, hvis en mastepolitik indeholdt absolutte regler om friholdelse af lave boligområder, selvom det er i disse områder, hvor mobildækningen er utilstrækkelig.

Et andet eksempel kunne være, at en kommune beslutter sig for, at der kun må benyttes en bestemt type master i et givet område, selvom dette kan have som konsekvens, at der kun er plads til én teleoperatør på masten. Andre operatører vil dermed være henvist til at ansøge om at stille yderligere master op med den konsekvens, at der kommer flere master med én operatør i området i stedet for én mast med plads til flere operatører.

Flere kommuner har i dag en praksis for inddragelse af kommunens borgere i mastesager. I den sammenhæng er det relevant at pointere, at bekymring for sundheden ifølge lovgivningen ikke kan betragtes som et sagligt kriterium for kommunen i forhold til opsætning af master og antenner.

Derudover er det naturligvis væsentligt for det fælles udgangspunkt om dialog, at mastepolitikken følges i konkrete sager.

Forskellige zoner og områder i kommunerne

Mange kommuner har opdelt geografien i forskellige zoner eller områder, hvortil der knytter sig forskellige forhold, som en ansøger bør være opmærksom på.

Det kan være relevant at beskrive i en mastepolitik, hvilke konsekvenser forskellige zoner og områder har for en ansøgning om opsætning af master og antenner.

Områderne kan fx være:

- Erhvervsområder
- By- og boligområder
- Lave boligområder
- Bevaringsværdige miljøer og bygninger
- Afgrænsede landsbyer
- Det åbne land
- Grønne områder

Telebranchen hjælper gerne med mastepolitikker

Telebranchen har naturligvis en betydelig interesse i udarbejdelsen af mastepolitikker og har også en vis erfaring hermed.

Telebranchen har tilkendegivet, at mastepolitikker bør fokusere mere på muligheder end på begrænsninger, fx hvor en antenne som udgangspunkt *kan* placeres i modsætning til, hvor den som udgangspunkt *ikke* kan placeres.

Telebranchen har den erklærede hensigt at indgå i en dialog med kommunen om udarbejdelsen af masteplaner - gerne på et tidligt stadie i processen.

Eksisterende mastepolitikker

Allerede eksisterende mastepolitikker og antennevejledninger beskriver forhold, der har betydning i behandlingen af ansøgninger om opsætning af master og antenner.

Blandt andet mastepolitikker fra Favrskov, Haderslev og Hvidovre kommuner kan tjene som inspiration til udarbejdelsen af en mastepolitik. Det er naturligvis væsentligt, at man ikke blindt kopierer eventuelle uhenigtsmæssigheder fra eksisterende mastepolitikker og antennevejledning.

Krav til ansøgningen

Foruden de ovenfor beskrevne overvejelser kan en mastepolitik indeholde konkrete anvisninger til ansøgeren.

Anvisningerne kan være en hjælp til at sikre, at kommunen modtager relevante og fyldestgørende informationer allerede fra starten af ansøgningsprocessen.

Her er angivet nogle af de forhold, som kommunen kan beskrive nærmere i en mastepolitik, så ansøgeren er bevidst om kommunens forventninger til ansøgningens form og indhold.

1. Relevant myndighed
 - a. Hvilken afdeling skal en ansøgning sendes til.
 - b. Er der en kontaktperson, ansøger kan henvende sig til for afklarende spørgsmål.
 - c. Hvilke andre forvaltninger i kommunen kan forventes inddraget ved behandling af ansøgningen.
2. Sagsbehandlingstid
 - a. Hvor lang er den forventede sagsbehandlingstid for ansøgninger, der vedrører hhv. by- og landzone, byggesagsbehandling mv. Evt. henvisning til servicemål på kommunens hjemmeside.

3. Kommunikation
 - a. Hvilke forventninger har kommunen til digital aflevering af ansøgningen og efterfølgende kommunikation.

4. Ansøger
 - a. Angivelse af, hvem der ansøger og på hvis vegne.
 - b. Angivelse af, om flere ansøger i fællesskab.
 - c. Angivelse af kontaktperson hos ansøger for evt. indhentelse af supplerende oplysninger.

5. Beskrivelse af mast/antenne og teknik
 - a. Beskrivelse af maste-/antennetype, kabine/teknikskab, teknisk løsning mv.
 - b. Tegninger, skitser og visualiseringer, der illustrerer mast/antenne samt kabine/teknikskab.

6. Formål
 - a. Beskrivelse af baggrunden for ansøgningen (fx anmodning fra kommune, erhvervsliv eller borgere), herunder hvilke behov der forventes løst med den valgte model (fx manglende dækning, øget kapacitet).

7. Valg af placering og udstyr
 - a. Angivelse af adresse og geo-koordinater for placering af mast/antenne.
 - b. Beskrivelse af, hvilke overvejelser der ligger til grund for valg af placering og hvorfor andre nærliggende placeringer er fra-valgt (fx ny/eksisterende mast, skorstene, hustage, topografi, fredet område osv.)
 - c. Beskrivelse af valg af type mast, antenne og teknikhus (fx git-termast, rørmast, flagstang, indfarvning, beplantning osv.) og hvorfor andre typer er fra-valgt.

8. Fremtidige planer og andre operatører
 - a. Angivelse af, om ansøger har fremtidige planer for udbygning i nærheden af den ansøgte placering.
 - b. Angivelse af, om andre operatører har planer om opsætning af master/antennes i nærheden og om mulighederne for fællesudnyttelse, herunder om en mast er dimensioneret til andre operatørers fremtidige brug samt begrundelse for, hvorfor ikke.

9. Dispensationer
 - a. Angivelse af, om dispensationsansøgninger kan indgives sammen med byggeansøgningen eller skal foreligge inden byggeansøgningen, og om disse skal udarbejdes konkret i forhold til de fornødne dispensationer (fx højdebegrænsninger, beskyttelseslinjer, fredningsbestemmelser osv.)

- b. Det bør gøres klart for ansøger, hvis det påhviler ansøger at sikre – evt. i dialog med kommunen, at de relevante dispensationer indhentes, og at det ikke kan overlades til kommunen at undersøge, hvilke dispensationer der er nødvendige.

10. Alternative placeringer

- a. Evt. præsentation af alternative placeringer, som indgår i ansøgningen.

11. Dokumentation

- a. Angivelse af, hvilke former for dokumentation, der er behov for (fx styrkeberegninger for mastetyper og fundament, datablad for teknikhuse og antenner, kort over området inkl. angivelse af div. zoner og linjer osv.)

Mere end to parter involveret i ansøgning om opsætning af master og antenner

Som allerede beskrevet indledningsvis, er der to primære parter i relation til sager om opsætning af master og antenner; telebranchen (ansøger) og kommunerne (byggemyndigheden).

Begge parter består dog af en del flere led, som det kan være relevant at have for øje, når man tilstræber at forbedre processen for mastesager.

For kommunens vedkommende er der ofte flere forvaltningsenheder involveret i opsætning af master og antenner. Det kan være relevant at gøre ansøger opmærksom på, hvilke forvaltningsenheder der er involveret i hvilke tilfælde.

Ansøgeren er ofte ikke teleselskabet alene. Teleselskabet samarbejder ofte med tekniske konsulenter i både den forberedende proces samt i forhold til indsendelse af selve ansøgningen.

Inden en ansøgning sendes til kommunen, foretager en teknisk konsulent på vegne af teleselskabet en undersøgelse af, hvad der er den mest optimale placering af den antenne, som ønskes opsat.

Denne undersøgelse ligger inden for rammerne af, hvad der fremgår af teleselskabets radionet. Enhver antenne skal nemlig placeres i forhold til de andre (eksisterende eller fremtidige) antenner i teleselskabets radionet. Dette skyldes hensyntagen til de radiobølger, som antennerne udsender, der skal dække så optimalt som muligt uden for store overlap. Det vil sige, at der inden for teleselskabets radionet er et begrænset område og et begrænset højdeinterval, som antennen kan placeres i for at skabe den optimale dækning.

Kommunikationskanal

Når en kommune har udarbejdet en mastepolitik skal dette kommunikeres til ansøgeren. Dette sker ofte ved, at vejledningen lægges offentligt tilgængeligt på kommunens hjemmeside.

Erfaringen med indhentning af konkrete mastepolitikker til brug for dette koncept viser imidlertid, at det kan være svært at finde masteplaner og antennepolitikker på kommunernes hjemmesider. Det kan skyldes flere forhold.

Dels er organiseringen af kommuner (og deres hjemmesider) forskellig med forskellige forvaltningsenheder, der ikke har samme snitflade til andre grene af forvaltningen som nabokommunen. Dels kan det være svært at benytte søgefunktioner, når der ikke er en ensartet navngivning af sådanne politikker (bl.a. bruges begreber som masteplaner, mastevejledninger og antennevejledninger).

Kommunerne kan derfor overveje, om der er andre måder at gøre branchen og deres konsulenter opmærksom på ny og ændret mastepolitik, fx ved at sende sådanne direkte til brancheorganisationen, TI.